

EL PUNT AVUI+

Edita: Hermes Comunicacions SA
http://www.elpuntavui.cat
Centrala Girona: 972 18 64 00
Centrala Barcelona: 93 227 66 00
Atenció al client: 972 18 64 80
Redacció Girona: Santa Eugènia, 42. 17005
Redacció Barcelona: Tàpies, 2. 08001

Director: Xevi Xirgo i Teixidor.
Vicedirector: Carles Ribera.
Directors adjunts: Xevi Sala (Girona), Pepa Masó (Informació General), Joan Ventura (Informació Cultural), Lluís Martínez (Tancament), Jordi Grau (Formats Especials), Ramon Roca (L'Econòmic), Miquel Riera (Presència) i Joan Rueda (Informació Local).
Caps de secció: Toni Brosa (Opinió), Joan Armengol (Economia), Pilar Esteban (Europa-Món), Anna Serrano (Política), Carles Sabaté (Societat), Jaume Vidal (Cultura), David Castillo (Suplement Cultural), Andreu Puig (Fotografia), Quim Puigvert (Llengua), Jordi Molins (Disseny), Montse Martínez (Apunts), Carme Torns (Documentació), Antoni Dalmau (Tancament), Susanna Oliveira (Barçakids), Jaume Batchellí (Producció), Montse Oliva (delegada a Madrid), Pere Gorgoll (Necrològiques), Gemma Busquets (Comunicació), Narcís Genís, Tura Soler, Xavier Castelló i Anna Puig (Comarques Gironines).

Conseller delegat: Joan Vall i Clara.
Gerència Comercial: Anna Maria Ribas.
Direcció Comercial: Eva Negre (El Punt Avui), Eduard Villacé (Agències), Maria Àngels Taulats (Setmanaris), Josep Sánchez (El 9) i Carles Gri (Serveis al Lector).
Webs i Sistemes: Josep Madrenas (director), Marc Massot (Programari), Joan Sarola (Sistemes) i Ramon Buch (Disseny).
Recursos Humans: Miquel Fuentes. Administració: Carme Bosch.
Producció i Logística: Lluís Cama. Distribució: Concepció Casals.

“LES PÈRDUES NO S’ESTRONQUEN”, HI COMENCES DIENT

Jordi Llavina

Escriptor

LA COLUMNA

Epístola a una amiga viva

Estimada Teresa (de nom de plume, Teresa d'Arenys), permet-me que imiti l'artifici del teu llibre, i que m'adreci a tu com si t'escrivís una carta de les d'abans. Miraré que no hi hagi gaires sentiments esdrúixols, com passa en les cartes del poema de Pessoa, però segur que se me n'hi esquitllarà algun; deurà passar, sobretot, quan tracti de no ser gaire agut, o bé quan la meva hipotètica manca de zel converteixi algun paràgraf en una cosa gens plana. De fet, no és ben bé una carta, això: és un article de diari que neix després de llegir una obreta teva recent que m'ha trasbalsat com feia temps que no em trasbalsava cap altre llibre. L'adreces al teu amic Manuel, mort no fa gaire, i és per això que l'has titulada *Epístola a un amic mort*. N'has fet un tiratge de cent cinquanta exemplars, que han sortit de la impremta Pons-Ribot, d'Arenys de Mar. El llibre conté pintures del teu company, l'Enric Maas, que va traspasar el mes de febrer, i un dibuix d'Elvira Elias. El jove amic Pol Torrent s'ha cuidat de l'edició.

“EPÍSTOLA A UN AMIC MORT”, n'has dit, i, en efecte, hi fas servir tothora la segona persona del singular, com si et confessessis davant l'interlocutor, amb aquell to de veu greu que imposa sempre la revelació de veritats molt gruixudes i, sovint, desagradables i tot. Hi expliques la consternació que et va produir la seva sospitosa mort, i l'estranyesa per algunes de les darreres pa-

raules que van sortir de la boca d'ell (parlava, segons tu, per boca d'altres). Entremig, hi has deixat traduïda una petita peça de Gérard de Nerval que caricaturitza els homes avars que esperen amb candeletes la mort d'algú que els pot beneficiar, fregant-se'n les mans abans d'hora.

PERÒ LA GRANDESA DE L'OBRA –primer capítol d'unes memòries que espero amb candeletes i fregant-me'n les mans abans d'hora, avar com em sento de la literatura amb majúscules–, la seva considerable estatura literària, es troba en tot el que hi relates, que no són bagatel·les ni coses de poca substància. “Les pèrdues no s'estronquen”, hi comences dient, i la frase sona com una campanada admonitòria. El llibre en col·lecciona unes quantes, de pèrdues. O, més ben dit, de records de pèrdues. ¿Fas literatura quan dius que, cada una d'aquestes desaparicions, va ser precedida per un senyal? No, és clar. Però m'és ben igual. Si hi fas literatura, és alta literatura: “El cor em deia que, els amants de la terra, la terra els reconeix. I que els elements es fan sentir quan un d'ells hi retorna.” En un cas, s'esdevé una pedregada de ca l'ample, i ens en queda la imatge prodigiosa d'un ex-

Feia temps que cap altra obra em trasbalsava com ho ha fet la teva

emplar de pedra que, a la teva mà, fa la mida d'un ou. En un altre cas, és una ventada furiosa... Més endavant, una copa trenca en el moment de la revelació. Avisos, tots ells, de la imminència de la mort. Com l'agent de comerç vingut de qui sap on, o el captaire: aquests dos, també, emissaris de la Vella Dama. Les teves pàgines –aquestes teves memòries esqueixaran el cel de l'edició catalana, n'estic ben cert!– recullen tots aquests elements, que hi queden impresos amb el poderós sentit de la llengua que posseïxes i que cada vegada trobem més a faltar no pas en la gent normal i corrent del país, sinó, fins i tot, en alguns dels autors que ara en diuen nostrats (però que ni tu ni jo, per mor de la seva irredimible potència estilística i gramatical, no podem sentir mai de la vida com a nostres, i que, de més a més, no ens anostrarem mai, per anys que visquem).

“L'EPÍSTOLA” m'ha permès conèixer com van ser aquells deu anys (del 1975 al 85) que tu i l'Enric vau passar a Horta de Sant Joan. Les privacions que hi patíreu, la gana i el fred, aquell radical viure per l'art (tan diferent de viure de l'art). M'ha fet esgarrifar el relat de la visitació, del pressentiment de la mort pròpia. I només m'he pogut escalfar una mica l'ànim amb l'aroma d'aquelles sopes de farrigola que solíeu cuinar a l'època i amb el corol·lari de l'obra, que és la idea que ja trobes en Lluís: l'amor sobreviu a la mort. “Potser gràcies a això vivim encara”, que va dir Vinyoli.

Espies per sempre

J.J. Navarro Arisa

Periodista

“¿Qui va dir que quan va caure el mur va començar l'era de la fraternitat universal? El que cal fer és espionar-los de dia i de nit, pel davant i pel darrere, i esclafar-los quan treguin el nas del seu forat.” Aquesta frase, o una de molt semblant, és de John Le Carré, possiblement l'autor de ficció que millor ha sabut captar la naturalesa permanent de l'espionatge.

Darrerament n'hem tingut una prova amb la crisi internacional desfermada per Edward Snowden i les seves revelacions sobre l'espionatge global al qual els EUA sotmeten els seus adversaris, amics i aliats. De moment, Snowden encara és a Moscou en espera de rebre asil en algun

Les guerres i la pau vénen i passen, però els espies, com els bons amics i alguns grans amors, són per sempre

dels països llatinoamericans –Bolívia, Veneçuela...– que s'han ofert per acollir-lo i han desafiat les pressions de Washington, que el vol jutjar per traïció. L'estada moscovita de l'ex-agent nord-americà no és casual. Ell té negocis per fer i els serveis secrets russos successors del KGB no deixaran passar l'oportunitat de recaptar un botí inesperat de la seva experiència.

¿Què té Snowden per vendre als russos? Doncs el què, el quan i sobretot el com de la penetració nord-americana a les xarxes electròniques globals, i potser també els mitjans per neutralitzar-la. Tot això no té res d'extraordinari i s'inscriu en la permanent dinàmica del neguit de les grans potències per mantenir-se informades sobre els seus adversaris. Com observava profèticament John Le Carré, aquest neguit no ha minvat amb la fi de la guerra freda, ans al contrari.

Les guerres s'escalfen o es refreden, però l'espionatge resta en el rerefons de les relacions internacionals. Com els bons amics o alguns grans amors, els espies són per sempre.

LA PUNXA D'EN JAP

Joan Antoni Poch

